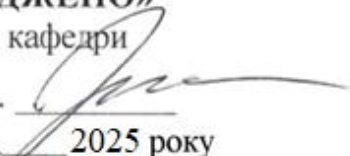

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Голінько В.І.
« 29 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Аварійно-рятувальні роботи»

Галузі знань	К Безпека та оборона
Спеціальності	К10 Цивільна безпека
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітні програми	Цивільна безпека
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	8 семестр (15 чверть)
Мова викладання	українська
.....	

Викладачі: _____ доц. Лантух Дмитро Олександрович _____

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Аварійно-рятувальні роботи» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності К10 Цивільна безпека / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

Розробники:

Чеберячко Юрій Іванович – професор, доктор технічних наук, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Лісовицька Ірина Анатоліївна – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Лантух Дмитро Олександрович – доктор філософії, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності К10 Цивільна безпека (протокол № 11 від 08.07.2025).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	9
6.1 Шкали	9
6.2 Засоби та процедури.....	9
6.3 Критерії.....	10
7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі вищої освіти «Цивільна безпека» спеціальності К10 «Цивільна безпека» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф20 «Аварійно-рятувальні роботи» віднесено такий результат навчання:

РН17	Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.
РН20	Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
РН23	Застосовувати заходи цивільного захисту: з інформування та оповіщення населення; стосовно укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення із зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.
РН25	Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо пізнання теоретичних основ організації аварійно-рятувальних робіт, тактики та техніки проведення аварійно-рятувальних робіт при різноманітних аваріях, питань попередження аварійних ситуацій, питань безпеки під час проведення аварійно-рятувальних робіт.

Реалізація мети вимагає наступних дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН17	РН17.1-Ф20	Знати особливості протипожежного забезпечення рятувальних робіт в осередках ураження;
	РН17.2-Ф20	Вміти виконувати аварійно-рятувальні роботи із застосуванням різноманітних технічних засобів, спеціального інструменту та за допомогою підручних засобів.
РН20	РН20.1-Ф20	Знати основні способи та засоби виконання аварійно-рятувальних робіт при різноманітних аваріях;
	РН20.2-Ф20	Володіти основними правилами пошуку та деблокування постраждалих;
РН23	РН23.1-Ф20	Знати загальні характеристики аварій, катастроф, стихійних лих та основні причини їх виникнення і наслідки;
	РН23.2-Ф20	Знати техніку безпеки та заходи забезпечення особистої безпеки при різних вражаючих факторах.
	РН23.3-Ф20	Володіти прийомами транспортування постраждалих з осередків ураження та надання їм невідкладної долікарняної допомоги;
РН25	РН25.1-Ф20	Вміти приймати рішення, організовувати, керувати підрозділами при виконанні аварійно-рятувальних робіт;

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	РН25.2-Ф20	Володіти способами забезпечення особистої безпеки під час проведення АРР.
РН25.3-Ф20	Знати структуру, завдання, органів управління силами та засобами аварійно-рятувальних служб;	

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук
Ф2 Медицина надзвичайних ситуацій	Вивчення медико-тактичних характеристик аварій, транспортних катастроф, стихійних лих та отруєнь хімічними речовинами. Підготовка до швидкого прийняття рішень і координації дій у зонах масового ураження та при масовому скупченні людей.
Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.
Ф17 Планування процесів ліквідації аварій	Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		денна		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	90	36	54	8	82
практичні	30	12	18	6	24
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	48	72	14	106

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	90
РН23.1-Ф20	Тема 1. Предмет ОАРР, мета та завдання дисципліни	6
	Вступ. Мета та завдання дисципліни.	
	Основні терміни та визначення .	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Класифікація надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру	
РН20.1-Ф20	Тема 2. Аварійно-рятувальні роботи, загальна методика організації та ведення	6
	Основні поняття АРР	
	Пошуково-рятувальні роботи	
	Загальний склад АРР при різноманітних аваріях	
РН20.2-Ф20	Тема 3. Розвідка зони НС	7
	Задачі та види розвідки зони НС .	
	Розшук постраждалих	
	Дії рятувальників після знаходження постраждалих	
РН23.3-Ф20	Тема 4. Транспортування постраждалих	6
	Основні принципи транспортування	
	Транспортування в різних умовах	
	Засоби транспортування	
РН17.2-Ф20	Тема 5. Технічні засоби проведення АРР	6
	Крупногабаритні засоби механізації	
	Класифікація засобів малої механізації	
	Засоби малої механізації	
РН17.2-Ф20 РН25.1-Ф20 РН23.2-Ф20	Тема 6. Пересування рятувальників до місця проведення рятувальних робіт	7
	Пересування рятувальників на відкритій місцевості .	
	Пересування рятувальників при техногенних аваріях на об'єктах	
	Подолання перешкод	
РН20.1-Ф20 РН25.1-Ф20	Тема 7. Організація аварійно-рятувальних робіт при руйнуванні будинків	7
	Характер руйнування будинків	
	Тактика проведення аварійно-рятувальних робіт	
	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	
РН20.1-Ф20 РН25.1-Ф20	Тема 8. Організація аварійно-рятувальних робіт при аваріях з викидом НХР	7
	Хімічна небезпека об'єктів	
	Основний зміст аварійно-рятувальних робіт на хімічно-небезпечних об'єктах .	
	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	
РН20.1-Ф20 РН25.1-Ф20	Тема 9. Організація аварійно-рятувальних робіт в умовах радіації	6
	Обстановка при аварії, пожежі. Підготовка до проведення АРР та гасіння пожеж	
	Організація рятувальних робіт та гасіння пожежі	
	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	
РН20.1-Ф20 РН25.1-Ф20	Тема 10. Організація аварійно-рятувальних робіт на автомобільному транспорті	7
	Концепція проведення рятувальних робіт	
	Розвідка. Деблокування.	
	Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	
РН25.1-Ф20	Тема 11. Управління підрозділами в особовий період	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН25.3-Ф20	Загальні принципи управління	
	Органи управління	
	Схема управління	
РН25.1-Ф20 РН25.3-Ф20	Тема 12. Організація зведених загонів Організація зведених загонів Порядок формування зведених загонів Доставка зведених загонів в осередок ураження	7
РН25.2-Ф20	Тема 13. Ліквідація наслідків землетрусів та зсувів ґрунту Характеристика осередку ураження Підготовка рятувальних підрозділів Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	6
РН25.2-Ф20	Тема 14. Організація аварійно-рятувальних робіт при повенях та підтопленнях Обстановка в районах затоплення та наслідки повеней Організація аварійно-рятувальних робіт при ліквідації наслідків НС Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт	6
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		30
РН17.1-Ф20	1. Оцінка радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях	5
РН23.1-Ф20	2. Оцінка хімічної обстановки на радіоційно-хімічних небезпечних об'єктах	5
РН23.1-Ф20	3. Оцінка інженерної обстановки	5
РН23.1-Ф20	4. Розрахунок зон уражень від техногенних вибухів	5
РН20.1-Ф20 РН20.2-Ф20	5. Ознайомлення з вимогами до плану евакуації населення.	5
РН25.2-Ф20	6. Порядок підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Правила поведінки населення при виникненні надзвичайних ситуацій	5
		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентності відносно очікуваної, що ідентифіковано під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів..

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час іспиту має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентності і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних;	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	- доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, у тому числі активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one), використання дистанційної платформи Moodle (<https://do.nmu.org.ua/>).

Стенди, прилади та лабораторне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Організація аварійно-рятувальних робіт: курс лекцій / Укладачі: В.Г. Аветисян, І.М. Грицина, В.В. Тригуб, К.М. Остапов. – Х: НУЦЗУ, 2017. – 141 с.
2. Фесенко Г. В. Висотні аварійно-рятувальні роботи на промислових та цивільних об'єктах ЖКГ : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 263 – Цивільна безпека освітньої програми «Цивільний захист» / Г. В. Фесенко, В. В. Барбашин, В. О. Росоха ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 48 с.
3. Ю. Г. Сукач, Р. Ю. Сукач, Р. Л. Ткачук, О. Д. Синельников Н 15 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: Практичний посібник – Львів: Видавництво “Растр-7”, 2021. 260 с.
4. Кружилко О.Є., Чеберячко Ю.І., Володченкова Н.В., Гусаков В.В. Витрати на заходи безпеки для робіт на висоті. Проблеми охорони праці, промислової та цивільної безпеки: Збірник матеріалів Тридцятої Всеукраїнської науково- методичної конференції (з участю студентів). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. С. 74-76
5. Гусаков В.В., Чеберячко Ю.І. Особливості користування онлайн інструментами щодо вибору шоломів. Тиждень студентської науки - 2024: Матеріали сімдесят дев'ятої студентської науково-технічної конференції. Дніпро : НТУ «ДП», 2024. С. 221-222.
6. Розробка скомбінованого фільтру з індикацією закінчення строку служби для протигазу / Д. І. Радчук та ін. Електротехнічні та інформаційні системи. 2024. № 106. С. 100–109. URL: <https://doi.org/10.32782/eis/2024-106-17>
7. Моделювання та оцінка ризиків техногенних катастроф на підприємствах нафтохімічних комплексів / С. Сукач та ін. *Science and Innovation*. 2023. Т. 19, № 2. С. 56–66. URL: <https://doi.org/10.15407/scine19.02.056>
8. Бахарєв, В., Корцова, О., Резнік, Д., Сукач, С., Цибульник, Н., та Чеберячко, Ю. (2022). Інформаційні технології для контролю впливу техногенних факторів на безпеку населення в рамках урбосистеми. *Проблеми охорони праці в Україні*, 38 (1-2), 20-29. <https://doi.org/10.36804/nndipbor.38-1-2.2022.20-29>
9. Кружилко, О., Чеберячко, Ю., Володченкова, Н., Репін, М., та Згерський, Р. (2025). Застосування методів оцінки надійності людини в управлінні безпекою праці. *Проблеми охорони праці в Україні*, 41 (1-2), 3-7. <https://doi.org/10.36804/nndipbor.41-1-2.2025.3-7>.

Нормативні документи

1. Кодекс цивільного захисту України: чинний з 1 липня 2013 р. Київ: Паливода А.В., 2013. 132 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 берез. 2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

3. Про затвердження Статуту державних воєнізованих аварійно-рятувальних формувань Державної служби України з надзвичайних ситуацій з організації та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на гірничорудних і нерудних підприємствах та інших підземних спорудах, окрім вугільних: постанова Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14 січ. 2020 р. № 17. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 берез. 2020 р. за № 289/34566. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0283-20>

4. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовт. 2013 р. № 841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-п>

5. Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 19 серп. 2002 р. № 1008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2002-п/ed20130416#Text>

6. Про затвердження Методики планування заходів з евакуації: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 лип. 2017 р. № 579. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 серп. 2017 р. за № 938/30806. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0938-17#Text>

7. Правила техногенної безпеки: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05 лист. 2018 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18#Text>

8. Правила пожежної безпеки в Україні: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30 груд. 2014 р. № 1417. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text>

9. Методичні рекомендації щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних з дорожньо-транспортними пригодами: наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 28 січ. 2020 р. № 80. URL: <https://if.dsns.gov.ua/upload/1/1/9/5/7/1/6/ixZnEhfXddpCoTR1D1oDlqSZCHmzl7hhIpmXSykF.pdf>

10. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 квіт. 2018 р. № 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text>

11. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 серп. 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18#Text>

12. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення планів цивільного захисту на особливий період суб'єктами господарювання: наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 19 берез. 2024 р. № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0302388-24#Text>

13. Концепція захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій: Указ Президента України від 26 берез. 1999 р. № 284/99. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/206592_206657.

14. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року. Київ: Київська школа економіки, 2024. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf.

15. План реагування на надзвичайні ситуації державного рівня: постанова Кабінету Міністрів України від 14 берез. 2018 р. № 223 (редакція від 03 трав. 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223-2018-%D0%BF#Text>.

16. Про затвердження Технічного регламенту засобів цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 26 трав. 2023 р. № 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/535-2023-%D0%BF#Text>.

Методичне забезпечення

1. Індивідуальне завдання з оцінки пожежної обстановки / О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 10 с.

2. Індивідуальне завдання з оцінки радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях / Гурін О. А., Огеєнко Н. М. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 18 с.

3. Індивідуальне завдання з оцінки хімічної обстановки на хімічно небезпечних об'єктах / Н.М. Огеєнко. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 31 с.

4. Індивідуальне завдання з оцінки інженерної обстановки / Гурін О. А., Огеєнко Н. М. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 11 с.

5. Індивідуальне завдання з розрахунку зон уражень від техногенних вибухів / Гурін О. А., Огеєнко Н. М. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 10с.

6. Індивідуальне завдання щодо ідентифікації потенційно-небезпечних об'єктів / О.А. Гурін, О.С. Гордєєв. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 15 с.

7. Практикум «Організація аварійно-рятувальних робіт»: / Р.Т. Ратушний, В.Б. Лоїк, О.Д. Синельников, В.М. Ковальчук Навчальний посібник – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2020. – 392 с

8. Прогнозування обстановки та оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій : Навчальний посібник для проведення практичних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти. - Львів: ЛНУВМБТ імені С.З. Ґжицького, 2024.- 114 с.

Інформаційні ресурси

1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.

- 2 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
- 3 Офіційний вісник України. Офіційне видання – Київ.
- 4 Журнал «охорона праці», ohorona.praci.kiev.ua/ua/
- 5 Журнал «промислова безпека», prombezpeka.com
- 6 Всеукраїнський портал з питань охорони праці.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Аварійно-рятувальні роботи»

освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
спеціальності К10 Цивільна безпека

Розробники:

Чеберячко Юрій Іванович
Лісовицька Ірина Анатоліївна
Лантух Дмитро Олександрович

В редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19